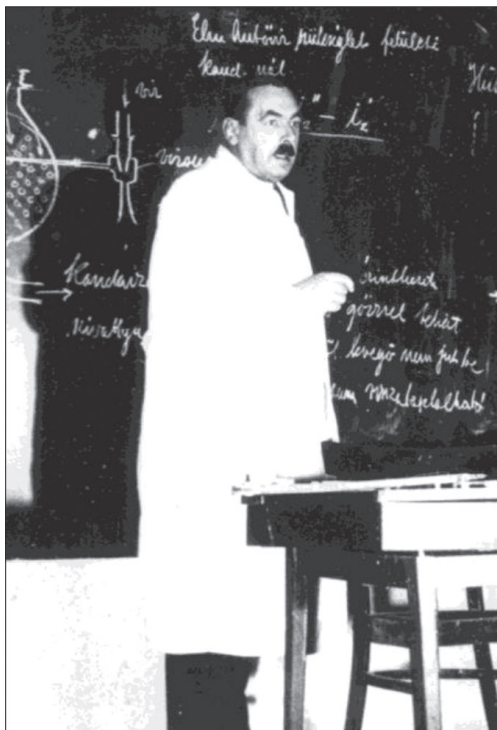

110 ÉVE SZÜLETETT, 50 ÉVE HUNYT EL LANCSARICS ALAJOS PROFESSZOR

*Prof. dr. Szabó Szilárd**

Lancsarics Alajos 1903. június 10-én született Budapesten. Középiskoláit a magyar oktatásügy történetében elismert, nagynevű Markó-utcai főreáliskolában végezte. Eredményei és érdeklődési köre alapján lett a Műegyetem hallgatója. Tanulmányai során gépműhelyi műszaki rajzoló állást is vállalt, itt alapozta meg későbbi legendás rajzkészségét. Ez akár művészi szintre is emelkedhetett 1922-23-ban, amikor a Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatója volt.

A gépészmérnöki oklevél megszerzése után 1928-tól 1951-ig tölt be különféle oktatói és kutatói megbízásokat a Műegyetemen (Budapesti Műszaki Egyetem). Az első években gyakornok a Szabó Gusztáv professzor vezetésével működő Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézetnél. Itt traktor-, gépjármű- és vasúti motorok laboratóriumi és üzemi próbái során szerez gyakorlatot. 1929-től tanársegéd a IV. Gépszerkezettani Tanszéken, ami több mai tanszék (például a Gépjárművek Tanszék) elődjének tekinthető. A későbbiek szempontjából döntő jelentőségű, hogy 1931-ben (Láng Károly professzor vezetésével) ez a tanszék veszi át a gőzgéptechnika (gőzkazánok, dugattyús gőzgépek, gőzturbinák, vezérlőművek) oktatását. 1940-ben megbízást kap az időközben elhunyt Láng Károly tantárgyainak előadására. Ugyanebben az évben Kund Ede egyetemi tanár irányításával sor kerül az oktatás átszervezésére a belsőégésű motorok súlypontba

helyezésével. Lancsarics Alajos adjunktusként működött tovább, 1949-ben kapott intézeti tanári kinevezést.

1941-ben katonai szolgálatra hívják be, amit a Hadi-technikai Intézetben teljesít, mint mérnökzászlós. Ugyancsak 1941-ben szabadalmi bírósági titkárrá nevezik ki. 1942-től 1949-ig szabadalmi bíró. Intézeti tanárként a Gázgépek és a Gépjármű kísérletek című tantárgyak előadásait és szerkesztési gyakorlatait tartja.

Lancsarics professzor a Budapesti Műszaki Egyetemen eltöltött több mint két évtizedes oktatói munkásság után 1951-ben került Miskolcra, ahol a Gépjármű Tanszék vezetője lett annak alapításától kezdve. Mind tanszékvezetői, mind pedig az Egyetemen több éven át betöltött gazdasági rektorhelyettesi munkakörében fáradhatatlanul a tanszék és az egyetem fejlesztésén munkálkodott. Különösen kiemelendő a belsőégésű motorok oktatásához szükséges gyakorlati háttér megteremtése az adott kor számos nehézsége mellett.

Forrás: Húzótűske 1960

Lancsarics professzor életét szeretett tudományága magas szintű művelésének, az oktatásnak, az ifjúság ne-

* tanszékvezető egyetemi tanár, Miskolci Egyetem, Áramlás- és Hőtechnikai Gépek Tanszéke

velésének szentelte. Tanítványai és munkatársai tudták, hogy milyen áldozatkész lelkesedéssel fáradozott mindig ennek a célnak az érdekében. Volt hallgatói egyetemi éveikben érezhették, hogy Lancsarics professzort mindig az ifjúság iránti szeretet vezérelte.

Kora reggel kezdődött és rendszerint a késő estébe nyúlott mindennapos munkája. Szerette ezt a munkát, szívesen, lelkesen végezte. Dolgozott az új egyetemért, a fiatal gépészkarrért és a benne élőkért, elsősorban diákjaiért. Mint tanár, közvetlen emberi közelségben volt hozzájuk. Fáradhatatlanul, mindig újabb, jobb és hatékonyabb módszereket keresve, igyekezett diákjaiból olyan széles látókörű gépészmérnököket faragni, akik minden helyzetben becsülettel megállják majd a helyüket az életben és a gyakorlatban.

Rektorhelyettesként is elsősorban a laboratóriumi és üzemi háttér megteremtése fűződik nevéhez, ennek hatása még évtizedek múlva is érezhető volt az egyetemen.

Ha valaki részletesebben tanulmányozza Lancsarics Alajos életútját, hivatali és szakmai kapcsolatait, levelezését, a róla szóló anekdotákat, akkor rádöbben arra, hogy micsoda sorstragédiák, micsoda kegyetlen kényszerpályák határozták meg annak a mérnökmenzedéknek

az életét, amelyik az első világháború végén vált felnőtté és a második világháború után érte volna el szakmai pályájának csúcseit. Lancsarics professzor hosszú, súlyos betegség után 1963. május 14-én hunyt el. Sok-sok évfolyam kedvelt „Lancsa bá”-ja bizony még hatvan évet sem élt meg.

Az azonban nem lehet véletlen, hogy még fél évszázaddal halála után is sokan emlékeznek oktatásszervezői tevékenységére, arra, hogy hőerőgépek gyakorlatként gőzmozdonyos utazást szervezett a hallgatóknak Miskolcra Hatvanba és vissza, vagy teljes évfolyamok különvonatos erőmű látogatását rendszeresítette Egyetemváros - Tiszapalkonya útvonalon. A hallgatók már az ötvenes években tanultak motort, autót, traktort, kombájnt vezetni. A motorizáció megszállottja volt és úgy vélte gépészmérnöki diploma e gépek alapos ismerete nélkül nem adható.

Az Áramlás- és Hőtechnikai Gépek Tanszéke könyvtárában ma is megtalálhatók a Lancsarics Alajoshoz fűződő kéziratok, fényképek, könyvek és a hallgatók által Hatvanból küldött levelezőlapok. A Húzótüske számos kötete őrzi személyiségének egyediségét, hallgatóinak jóságos csipkelődését legendás professzorukkal kapcsolatban.

Emlékét mellszobor és tabló őrzi a Miskolci Egyetem Áramlás- és Hőtechnikai Gépek Tanszékén. A Tanszék műhelysarnokában pedig egy új, korszerű motorvizsgáló laboratórium a Lancsarics Motorvizsgáló Laboratórium nevet viseli.